

і сталося, коли хлопці Єйтс знайшли те, що залишилося від Саллі Палмер.

Ніл і Сем натрапили на стежку, прокладену личинками на краю Фарнемського лісу, де він межує з болотом. Ішов другий тиждень липня, і здавалося, що це неприродно спекотне літо триватиме завжди. Нескінченна спека визолювала колір з дерев і запікала ґрунт на кістку. Хлопці йшли собі до Вербової западини, зарослого очеретом ставка, який правив місцевим мешканцям за басейн. Там вони зустрінуться з друзями й проведуть решту неділі, стрибаючи бомбочкою в теплувату зелену воду з навислих над ставком дерев. Принаймні так вони думали.

Вони стоять у мене перед очима: розімлілі від нудьги та спеки, дратуються один на одного. Нілу одинадцять, він старший за братика на три роки, мабуть, ішов трохи попереду Сема, нетерплячий. В руці — палиця, якою він шмагає стеблини та гілки, що ростуть при дорозі. Сем, шморгаючи, плентається позаду. Це не літня застуда, а сінна лихоманка, очі в нього теж почервоніли. Малому міг би зарадити легкий антигістамінний засіб, але наразі він про це ще не знає. Він завжди шморгає цілісіньке літо. Завжди в тіні старшого брата, йде, опустивши голову. Саме тому, мабуть, доріжку з личинок помітив Сем, а не старший брат.

Малий зупиняється й роздивляється, що воно таке, гукає Ніла. Нілу не хочеться обертатися, але Сем таки справді щось знайшов. Ніл намагається не виказувати цікавості, але хвиляста вервечка хробаків зацікавила його не менше, ніж брата. Обидва присідають навпочіпки над личинками, відкидають темне волосся з однакових облич, морщать носи від аміачного смороду. Потім так і не зможуть пригадати, кому першому сй-

нула думка подивитися, звідки все це повзе. Гадаю, що таки Нілові. Якби він пройшов за личинками сам, зміг би вчергове довести свій авторитет. Отже, саме Ніл першим здійсмається на ноги та прямує до жовтих жмуктів болотяної трави, від яких повзуть личинки. А Сем чимчикує за ним.

Чи відчували вони запах, коли наблизилися? Мабуть. Він був надто сильним, навіть крізь Семові набряклі носові пазухи міг пробитись. І, мабуть, вони здогадалися, що там таке. Сільські хлопці, добре обізнані з кругообігом життя і смерті. Їх мали б насторожити також мухи, чиє дрімотне дзижчання наповнювало спеку. Але знайдене тіло не належало ні вівці, ні оленеві, ні навіть псові, як вони, мабуть, думали спочатку. Оголена, невпізнана на сонці Саллі Палмер немовби ворушилася: під шкірою пульсували й булькотіли паразити, вони виривалися в неї з рота, з носа, з інших, не таких природних отворів. Личинки з її тіла вкривали всю землю навколо й розповзалися, розтягнувшись у лінію, далі — за спину хлопців Єйтс.

Не думаю, що важливо, хто першим зірвався бігти, але, певно, то був Ніл. Як завжди, Сем, мабуть, наслідував старшого брата, намагаючись не відставати в цих перегонах, які приведуть їх спочатку додому, згодом — до поліційного відділка.

І, зрештою, до мене.

Разом із легким заспокійливим я дав Семові антигістамінний засіб, щоб зарадити алергії. На той момент червоні очі були не лише в нього. Ніла теж тіпало від знахідки, хоча він уже починав відновлювати підліткову витримку. Отже, саме він, а не Сем розповів мені, що сталося, бо уривчасті спогади почали зводитися до прийнятної форми, й хлопець зміг

перетворити їх на зв'язну історію, яку можна розповідати й переповідати. Пізніше, коли трагічні події того неприродно спекотного літа залишаться в минулому, за багато років Ніл усе одно переказуватиме її як назавжди визнаний першовідкривач, з якого все розпочалося.

Але розпочалося все не з його відкриття. Просто до того часу ми навіть не усвідомлювали, що оселилося поміж нами.

містянин, усе-таки спробував розробити якісь плани, то припустив би, що знайду таксі, зайду до крамниці на станції абощо. Але ні стоянки таксі, ні навіть телефонної будки не виявилось. Пошкодувавши, що позбувся мобільного, я підхопив валізу й попрямував на дорогу. На дорозі зрозумів, що в мене тільки дві можливості: ліворуч або праворуч. Не вагаючись, повернув ліворуч. Без жодної причини. За кількасот ярдів дістався перехрестя з облізлим фанерним дорожнім знаком, що нахилився набік, до вологої землі, наче показував шлях кудись під землю. Але принаймні повідомляв, що я рухаюсь у правильному напрямку.

Сутеніло, коли я нарешті дістався селища. Поки йшов, мене проминули кілька машин, але жодна не спинилася. Першими ознаками життя виявилися декілька фермерських будинків на віддалі від дороги, кожна ферма відокремлена від інших. Попереду в присмерку я помітив церковну вежу: з поля виринала її верхня частина. З'явився тротуар, вузький та слизький від дощу, але кращий, ніж узбіччя та живоплоти, якими я пробирався від станції. Ще поворот дороги — і вже селище, приховане, аж доки на нього не наткнешся.

Воно не дуже-то скидалося на гарненьку поштівку. Надто побите довгим життям, надто розтягнуте, щоб відповідати хрестоматійному образу мальовничого англійського села. На околиці скупчилися довоєнні будинки, які далі поступалися обмурованим кременевими уламками кам'яним котеджам. Що більше я наближався до серця селища, то старшими ставали будинки, кожен крок занурював мене в історію. Лискучі від мряки стіни тулились одна до одної, порожні вікна відблискували на мене з безтямною підозріливістю.

Тепер уздовж дороги тяглися зачинені крамниці, за якими у вологих сутінках виднілося ще кілька будинків.

Я проминув школу, паб і вийшов у центр. Клумба посеред зеленої галявини палала нарцисами. Яскраво-жовті барви вражали око на тлі сепії навколишнього світу, квіти ніби кивали дощу. Над галявиною розкинув чорні голі гілки велетенський старий каштан. За ним, оточена похиленими, вкритими мохом надгробками, розташувалася церква норманської доби, вежу якої я й побачив з дороги. Подібно до старших котеждів, стіни храму були інкрустовані кременем, твердими камінцями завбільшки з кулак, непідвладними впливу стихій. Проте м'яке вапно поміж ними вже вивітрилось і зносилося, а церковні двері й вікна покривилися, бо ґрунт, на якому стояла споруда, посунувся з плином століть.

Я зупинився. Побачив, що далі дорога впирається в інші будинки. Вочевидь, все, що можна було знайти в Менемі, я вже побачив. У деяких вікнах світилося, але інших ознак життя не було помітно. Стоячи під дощем, я вагався, куди йти далі. Почув якийсь шум та побачив двох садівників, які порались у церковному дворі. Не помічаючи дощу й того, що день згасає, вони гребли й прибирали траву навколо старих надгробних каменів. Я наблизився, але вони продовжили працювати, не звертаючи на мене уваги.

— Не підкажете, як дістатися до будинку лікаря? — запитав я, відчуваючи, як вода краплями стікає по обличчю.

Обидва зупинилися й подивилися на мене. Такі подібні, попри різницю у віці — вочевидь були дідом і онуком. З однакових безтурботних, байдужих облич на мене дивились однакові синьо-волошкові очі. Старший махнув рукою в бік вузького провулка, обсадженого деревами, на далекому кінці центрального майдану:

— Та прямо онде тудой.

Його акцент ще раз підтвердив, що я вже не в Лондоні. Мішанина з голосних лунала незвично для моїх міських вух. Я подякував, та вони вже знову взялися до роботи. Повернув у провулок. Звук дощу підсилювався, краплини стукотіли по гілках, навислих над дорогою. Невдовзі я дістався широкої брами, що перекривала початок вузької під'їзної доріжки. На одному зі стовпчиків брами було закріплено вивіску: «Дім на б'єрезі». Під нею латунна табличка повідомляла: «Доктор Г. Мейтленд». Обрамлена тисами доріжка вела через доглянутий сад на пагорб та спускалася до подвір'я імпозантного будинку в георгіанському стилі. Я обшкріб бруд із черевиків на старій кований решітці, встановленій перед парадними дверима, підняв важкий дверний молоток і гучно постукав. Збирався вже стукати знову, коли двері відчинилися.

На мене дивилася огрядна жінка середнього віку з бездоганно прибраним темно-сивим волоссям.

— Слухаю вас.

— Я хотів би побачити доктора Мейтленда.

Вона насупилася.

— Амбулаторію зачинено. На жаль, доктор наразі не виходить на виклики додому.

— Ні, я мав на увазі, що він мене чекає.

Вона не відповіла. Я почав усвідомлювати, яким замузаним здаюся після годинної прогулянки під дощем.

— Я тут за оголошенням. Девід Гантер.

Її обличчя посвітлішало.

— О, перепрошую! Не зрозуміла. Я думала... Заходьте, будь ласка. — Жінка відступила, пропускаючи мене в дім. — Боже милій, ви ж наскрізь промокли. Всю дорогу пішки йшли?

— Від станції.

— Від самої залізниці? Але ж це кілька миль! — Вона допомогла мені зняти пальто. — Чого ж не зателефонували, щоб вас підвезли?

Я не відповів. Направду, мені це й на думку не спало.

— Проходьте до вітальні. Там камін горить. Ні, залиште валізу, — говорила вона, вішаючи моє пальто. Усміхнулася. Вперше я помітив напруження в її обличчі. Те, що сприймалося як відчуженість, виявилось звичайною втомою. — Ніхто її звідси не вкраде.

Вона провела мене до великої кімнати, оздобленої дерев'яними панелями. Перед каміном розташувалося шкіряне честерфілдське крісло поважного віку, в каміні палали дрова. На підлозі — перський килим, старий, але ще прекрасний. Навколо — голі дерев'яні дошки, відполіровані до глибокого бурштинового відтінку. Кімната привітно пахла сосною й вогнищем.

— Сідайте, будь ласка. Я скажу доктору Мейтленду, що ви тут. Чашку чаю?

Ще ознака того, що я вже не в місті: там запропонували б каву. Я подякував і залишився дивитись у вогонь, вона вийшла. Після холоду мене розморило. За великим французьким вікном панувала цілковита темрява. Дош стукотів у шибку. Честерфілдське крісло виявилось м'яким та зручним. Очі злипалися. Я швиденько здійнявся на ноги, аж злякавшись, бо вже й голова хилилася. Фізичне і психічне виснаження давалося взнаки, та страх заснути пересилив утому.

Я ще стояв перед каміном, коли жінка повернулася.

— Ходіть зі мною. Доктор Мейтленд у кабінеті.

Я пройшов за нею передпокоюм, черевики рипіли дощатою підлогою. Вона легенько постукала у двері в кінці коридору й відчинила їх по-родинному,

не чекаючи на відповідь. Знов усміхнулася й відступила, даючи мені пройти.

— Принесу чай за кілька хвилин, — сказала вона, зачиняючи за собою двері.

У кабінеті за письмовим столом сидів чоловік. Якусь мить ми дивились один на одного. Хоча господар сидів, я міг побачити, що він високий. Обличчя з виразними вилицями прорізали глибокі зморшки, густа кучма волосся була не сивою, а скоріш кремово-жовтуватого відтінку. Чорні брови заперечували будь-які припущення про слабкість, очі під ними дивилися гостро й пильно. Він пронизливо глянув на мене; важко було сказати, яке враження він отримав. Уперше мене збентежив мій неналежний вигляд.

— Боже, чоловіче добрий, та ви геть змокли! — голос пролунав мов хрипке, але дружнє гавкання.

— Я йшов пішки від станції. Не було таксі.

Він пирхнув:

— Ласкаво просимо до чудового Менема. Треба було дати мені знати, що ви приїдете на день раніше. Я б організував, щоб вас підвезли зі станції.

— На день раніше? — повторив я.

— Саме так. Я чекав на вас завтра.

Уперше мені сяйнуло, що означали зачинені крамниці. Неділя. Я навіть не усвідомлював, як сильно зсунулося моє відчуття часу. Він удав, ніби не помітив, як мене спантеличила власна необачність.

— Та нічого. Ви вже на місці. Буде більше часу влаштуватися. Я Генрі Мейтленд. Приємно познайомитися.

Він простягнув руку, не встаючи. І тільки тоді я побачив, що його крісло має коліщата. Я ступив уперед, щоб потиснути йому руку, але він встиг помітити моє вагання. Криво посміхнувся:

— Тепер ви розумієте, чому я дав те оголошення.

Воно було на сторінці «Таймс», де друкувалися вакансії, маленьке, легко пропустити. Але мої очі чогось угледіли його одразу. Медична практика в сільській місцевості потребує терапевта на тимчасовий контракт. Шість місяців, житло надається. Найбільше мене привабило розташування. Не те щоб я хотів саме до Норфолку, але так матиму змогу опинитися далеко від Лондона. Я надіслав резюме без особливої надії чи радості, очікуючи на чемну відмову. Натомість отримав запрошення на роботу. Щоб зрозуміти, про що йдеться в листі, довелося перечитати його двічі. В іншій ситуації я б почав міркувати, де пастка. Але насамперед в іншій ситуації я сюди й не просився б.

У листі-відповіді я підтвердив згоду.

Тепер я дивився на свого нового роботодавця та запізнило міркував, на що себе прирік. Ніби читаючи мої думки, він ляснув себе по стегнах.

— Автокатастрофа, — в голосі не було розгубленості чи жалю до себе. — Є надія, що я за певний час одужаю, але до того мушу якось давати собі раду. Десь рік я користувався послугами тимчасових помічників, але з мене годі. Щотижня нове обличчя, нічого доброго ні для кого. Невдовзі ви дізнаєтеся, що народ тут змін не любить.

Він потягнувся по люльку й тютюн, що лежали на письмовому столі.

— Ви не проти, якщо я закурю?

— Не проти, якщо не закурите.

Господар хихотнув:

— Гарна відповідь. Але я не ваш пацієнт. Пам'ятайте про це.

Помовчав, тримаючи сірника біля тютюнової чаші.

— Отже, — проговорив він, пихкаючи люлькою, — зовсім не те, що ви мали, працюючи в університеті,

правда? І точно не Лондон. — Він глянув на мене по-
верх люльки. Я чекав, коли він запитає про деталі моєї
попередньої кар'єри. — Маєте останні сумніви зараз,
коли ще є час висловитися?

— Ні, — відповів я.

Він кивнув, задоволений.

— Досить чесно. Ви житимете в цьому домі весь час,
поки працюєте у мене. Я покличу Дженіс, щоб вона
показала вашу кімнату. Поговоримо за вечерею. Отже,
можете братися до роботи завтра. Прийом розпочина-
ється о дев'ятій.

— Можу я дещо запитати?

Він очікувально підняв брови.

— Чому ви взяли мене на роботу?

Мене це бентежило. Не так, щоб дати задню, але
щось залишалось незрозумілим.

— Вирішив, що ви мене влаштуєте. Гарна квалі-
фікація, прекрасні рекомендації, готовий одразу взя-
тися до роботи в чорта на болоті за той мізер, що
я пропоную.

— Я гадав, спочатку співбесіда.

Він відмахнувся люлькою. Його окутав дим.

— Співбесіда вимагає часу. Мені потрібен був той,
хто зможе почати якнайшвидше. І я довіряю своїм
судженням.

Мене переконала його впевненість. Тільки згодом,
коли зникли сумніви, що я залишуся, за чаркою віскі
він зі сміхом зізнався, що я був єдиним претенден-
том. Але тоді ця очевидна відповідь навіть не спала
мені на думку.

— Я казав вам, що в мене небагато досвіду в тера-
певтичній практиці. Як ви можете бути певні, що
я впораюся?

— А ви думаєте, що впораєтеся?

Я мав хвилинку подумати перед відповіддю, тож трішки поміркував над його запитанням. Я приїхав сюди, взагалі про це не думаючи. То була втеча від місця й людей, які стали надто болючими для мене, я не міг залишатися там з ними. Знову прийшла думка про те, яке справляю враження. На день раніше, мокрий як хлющ. Не додумався навіть заховатися від дощу.

— Так, — відповів я.

— Ну то домовилися, — голос лунав різко, та відчувалося, що господар задоволений. — До того ж це тимчасове місце. І я пригляну за вами.

Він натис кнопку на столі. Десь у глибині дому пролунав дзвінок.

— Вечеря зазвичай близько восьмої, якщо пацієнти дозволяють. До того часу можете відпочивати. Ви привезли багаж чи надіслали поштою?

— Приніс із собою. Ваша дружина сказала залишити в передпокої.

Він здивовано подивився, потім усміхнувся з якимось химерним ніяковим виразом.

— Дженіс — моя домогосподарка. Я вдівець.

Що ж так гаряче в цій кімнаті?

Я кивнув:

— Я теж.

Ось так я й став лікарем у Менемі. І тепер, за три роки, одним з перших почув, що хлопці Єйтс знайшли у Фарнемському лісі. Звісно, ніхто тоді ще не знав, ким є ця людина, одразу не знали. Через стан тіла хлопці навіть не могли сказати, чоловік то чи жінка. Під захистом рідних стін свого дому вони навіть не здатні були підтвердити, чи труп був оголеним. Сем бовкнув спершу, що труп мав крила, а потім замовк, не впевнений. Ніл просто дивився в нікуди. Побачене ошелешило

хлопців, воно не вписувалось у звичні рамки досвіду, і пам'ять блокувала й спотворювала картину. Вони погоджувалися тільки на тому, що це була людина і що вона була мертва. І хоча їхній опис навали личинок наводив на думку про рани, я знав, що може відбуватися з трупом за такої погоди. Не було причин думати про найгірше.

Принаймні тоді.

Тим дивнішою стала переконаність їхньої матері. У своїй маленькій вітальні Лінда Єйтс обіймала меншого сина, який уже трішки заспокоївся та притулювся до неї; тепер він байдуже спостерігав за сліпуче-яскравими картинками, що мигтіли на екрані телевізора. Батько, робітник на фермі, був ще на роботі. Вона зателефонувала мені одразу, коли хлопці прибігли додому, захекані, в істериці. Хай це була неділя, але в такому віддаленому селищі, як Менем, у лікаря немає часу, «вільного від чергування».

Ми чекали на поліцію. Вони, певно, не бачили причин поспішати, але я відчував, що мушу залишитися. Я дав Семові седативне, таке легке, що можна було назвати його плацебо, й мимоволі слухав розповідь його брата. Я намагався не слухати. Надто добре знав, що вони побачили.

І мені не потрібні були нагадування про це.

Вікно вітальні було широко відчинене, але до кімнати не потрапляло жодного вітерцю. На дворі сліпуче сяяло біле розпечене сонце.

— Це Саллі Палмер, — сказала зненацька Лінда Єйтс.

Я здивовано поглянув на неї. Саллі Палмер жила сама на маленькій фермі одразу за околицею селища. Приваблива жінка десь за тридцять, вона переїхала до Менема за кілька років до мене, успадкувавши ферму від дядька. Вона й досі тримала кількох кіз, і кровний зв'язок робив

її менш чужинською. Менш чужинською, ніж я, навіть зараз. Але вона заробляла на життя письменством, і це віддаляло її від місцевих, тому більшість сусідів дивилися на неї з сумішшю захоплення і підозри.

Я не чув жодної розмови про те, що вона зникла.

— Чому ви так кажете?

— Бо вона мені наснилася.

На таку відповідь я не чекав. Подивився на хлопців. Сем уже трохи заспокоївся, він нас начебто й не слухав. Але Ніл дивився на матір, і я знав, що сказане тут нею рознесеться селищем, щойно хлопець вийде з дому. Вона сприйняла моє мовчання як скепсис.

— Вона стояла на автобусній зупинці, плакала. Я запитала її, що сталось, але вона нічого не сказала. Тоді я подивилася вздовж дороги, а коли обернулася, вона вже зникла.

Я не знав, що казати.

— Сни просто так не сняться, — вела вона далі. — Що було, те було.

— Та ну, Ліндо, ми ще не знаємо, хто це. Хто завгодно може бути.

Вона поглянула на мене так, наче я помиляюсь, але сперечатися зі мною марно. Я зрадив, коли у двері постукали. Прибула поліція.

Їх було двоє, обидва — яскраві представники сільських констеблів. Старший, з рум'янцем на всю щоку, час від часу пожвавлював розмову веселим підморгуванням. За таких обставин це видавалося геть недоречним.

— Отже, ви начебто знайшли тіло, еге ж? — бадьоро розпочав він, підморгуючи мені через голови хлопців, наче закликаючи приєднатися до дорослих кпинів.

Сем притискався до мами, а Ніл бурмотів відповіді на питання поліціанта, переляканий представником влади в уніформі у рідній домівці.

Розмова довго не тривала. Старший офіцер згорнув блокнот:

— Гаразд, ми краще підемо й подивимося. Хто з вас, хлопці, піде показати, де воно?

Сем зарився головою в мамине плече. Ніл не сказав нічого, але обличчя малого зблідло. Говорити — то одне. Повернутися туди — інше. Їхня мати стурбовано поглянула на мене.

— Не думаю, що це гарна ідея, — зауважив я.

Насправді, я думав, що ідея геть дурна. Але достатньо мав справи з поліцією, щоб знати: зазвичай дипломатія краща за конфронтацію.

— Отже, як ми маємо знайти це, коли ніхто з нас не знає території? — запитав поліціант.

— У мене в машині є мапа. Я можу показати вам, куди їхати.

Поліціант навіть не намагався приховати невдоволення. Ми вийшли надвір, мружачись від раптового яскравого світла. Дім був у кінці ряду маленьких кам'яних котеджів. Наші машини стояли в провулку. Я вийняв мапу зі свого лендровера й розгорнув її на капоті. Сонце розжарило пошарпаний метал, неможливо торкнутися.

— Це приблизно три милі звідси. Поставте машину трохи далі та пройдіть навпростець болотом до лісу. Зі слів хлопців, тіло має бути десь тут, — я окреслив територію на мапі.

Поліціант крекнув:

— У мене краща думка. Якщо ви не хочете, щоб хтось із цих хлопців нас провів, то чому б вам самим цього не зробити? — він вимушено посміхнувся до мене. — Ви ніби добре знаєте цю місцину.

З виразу його обличчя я бачив, що вибору в мене немає. Я їх запросив їхати за мною й рушив. Салон

старого лендровера смердів розігрітим пластиком. Наскільки вдалося, я опустил обидва вікна. Кермо обпекло руки, щойно за нього взявся. Я побачив, як побілили в мене кісточки пальців, і змусив себе розслабитися.

Дороги були вузькі та звивисті, але їхати — недалеко. Я поставив машину в півколо, накатане іншими машинами на розпеченій землі, дверцята з боку пасажирів торкнулися жовтого живоплоту. Авто поліції різко зупинилося позаду. Офіцери вибралися з нього, старший підтягнув на животі штани. Молодший, зі спеченим на сонці обличчям та подряпинами від гоління, тримався трохи позаду.

— Через болото є стежка, — сказав я їм. — Я проведу вас до лісу. Просто йдіть стежкою. Це не далі ніж за сто ярдів.

Старший офіцер витер піт з маківки. Під пахвами білої сорочки розтікалися темні вологі плями. Від нього тхнуло їдким потом. Поліціант примружився на віддалений ліс, похитав головою.

— Надто гаряче для такого. А ви не думаєте показати нам, де воно, на вашу думку, є?

Він говорив і з надією, і жартома.

— Коли зайдете в ліс, ви здогадаєтеся про це так само добре, як і я, — відповів я йому. — Просто придивляйтеся, де личинки.

Молодший офіцер хихотнув, але замовк, коли старший сердито поглянув на нього.

— А ви не маєте залишити це слідчій групі? — запитав я.

Він засопів.

— Вони не подякують нам, якщо викличемо криміналістів через дохлого оленя. А так зазвичай і буває.

— Хлопці так не думали.

— Гаразд, гадаю, краще самому все побачити, якщо ви не проти, — він махнув молодому. — Ходім, тра вже з цим розібратися.

Я дивився, як вони вдвох перебралися через дірку в живоplotі та покрокували до лісу. Він не просив мене почекати, й не було причин залишатися. Я провів їх так далеко, як міг. Решта — їхня справа.

Але я не рушив. Повернувся до лендровера, витяг пляшку води з-під сидіння. Тепла, але в роті пересохло. Я вдягнув темні окуляри й сперся на запилюжене зелене крило, обличчям до лісу, куди прямували офіцери.

Пласке болото вже приховало їх. Спека, сповнена гудіння та дзуміння комах, надавала повітрю паркого металевого присмаку. Повз мене протанцювала пара бабок. Я ковтнув ще води, глянув на годинник. Сьогодні в мене не мало бути пацієнтів, справи передбачалися приємніші, ніж стовбичити тут на узбіччі, чекаючи, що знайдуть два сільські поліціанти. Мабуть, їхня здогадка виявилася правильною. Якась мертва тварина... може, її хлопці й побачили. Решту роботи зробили уява з переляком.

Тож я так і стояв.

За кілька хвилин побачив дві фігури, що рухалися назад. Білі сорочки мигтіли на тлі вибіленої спекою трави. Ще до того, як вони наблизилися, стало видно, які бліді в них обличчя. Сорочка молодшого поляпана вогкими плямами блювотиння, а він цього навіть не помічав. Не кажучи ні слова, я простягнув йому пляшку води. Він узяв, подякував.

Старший не дивився мені у вічі.

— Не можу звідси клятий сигнал зловити, — пробурмотів він, повертаючись до машини. Він намагався сховатися за своєю звичайною грубістю, але не дуже виходило.

— Тож таки не олень, — сказав я.

Він нагородив мене лютим поглядом.

— Не думаю, що маємо вас далі затримувати.

Він почекав, доки я заберуся в лендровер, і тільки тоді зателефонував. Коли я вивертав звідси, він ще говорив по рації. Молодший дивився собі під ноги, пляшка з водою теліпалася в руці. Я повертався до амбулаторії. У голові гули думки. Але я відгородився від них, мов сіткою від мух. Зусиллям волі утримував розум порожнім, але мухи так і дзижчали в підсвідомості. Ось дорога до селища й до клініки. Рука потяглася до індикатора повороту, та раптом зупинилася. Без роздумів я прийняв рішення, якому судилося гудіти відлунням усі наступні тижні, рішення, яке змінило моє життя й життя інших.

Я поїхав прямо. До ферми Саллі Палмер.